

Панас Мирний

(1849—1920)

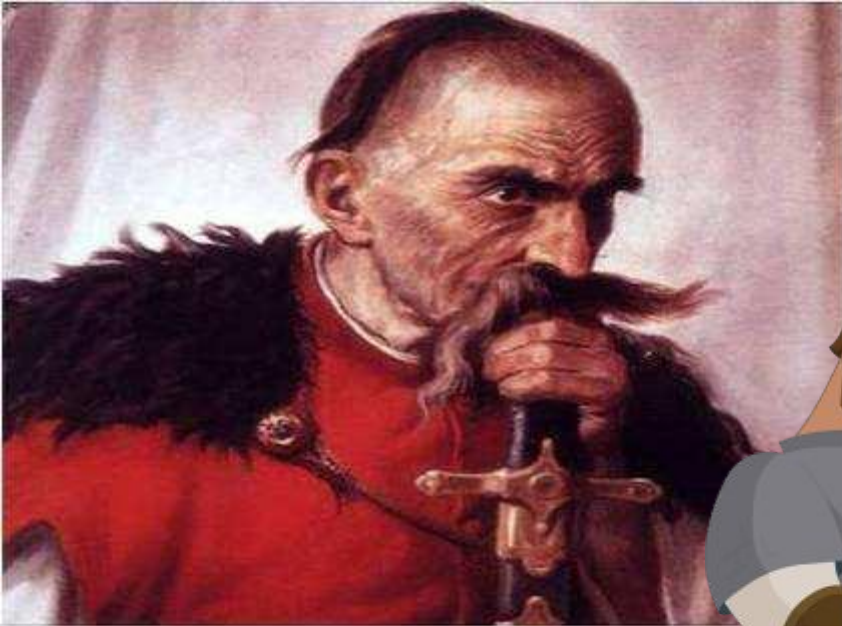
Панас Якович Рудченко
народився 13 травня 1849 року в
родині бухгалтера повітового
казначейства в місті Миргороді на
Полтавщині

Родина Панаса Мирного на сходах своего будинку

З дитинства захоплювався чарівним світом народних пісень, казок, легенд, які розповідала йому бабуся Оришка

Навчався у Миргородському парафіяльному, а потім у Гадяцькому повітовому училищі. Щороку відзначався похвальними листами за сумлінне навчання.

Будинок у якому
мешкала родина
Рудченків у Гадячі

Вчителі радили батькові далі вчити здібного школяра в гімназії, а згодом і в університеті. Однак батько послав сина в чотирнадцятирічному віці «на власний хліб». Так з раннього віку і до останніх днів життя довелося Панасові Рудченку тягнути лямку чиновницької служби.

З 1863 року Рудченко розпочинає служити в канцеляріях Гадяча, Прилук, Миргорода. Одноманітна й нецікава робота стає тягарем для Панаса Яковича, і він починає захоплюватися творами Т. Шевченка, В. Шекспіра, російських класиків XIX століття. Саме на цей час припадають перші спроби пера.

Брат Іван допоміг
опублікувати зразки
усної народної
творчості, що зібрав
Панас Якович
Рудченко.

*«Народні південноруські
казки» (1869, 1870)*

*«Чумацькі народні пісні»
(1874)*

З 1871 року до самої смерті Рудченко живе і працює в Полтаві, займаючи різні посади в губернському скарбництві, а згодом у казенній палаті.

Уперше твори Панаса Мирного побачили світ на початку 70 років 19 століття. Цим псевдонімом був підписаний вірш «Україні», опублікований у Львівському журналі «Правда» (1872).

Ч. 4. У Львові, дня 16. (28.) Лютого 1875. **Рік VIII.**

Виходить випу-
сками в 2¹/₂ арк.
3. (15.) и 18. (30.)
кожного місяця.

ПРАВДА

Редакция и ад-
министрация під
н. 12. на улиці
Осоловничих.

письмо літературно-політичне.

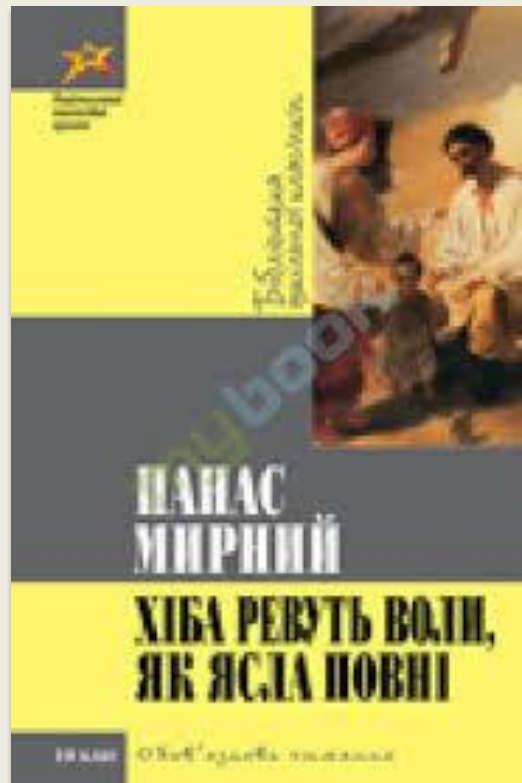
„В своїй хаті своя правда и сила и воля.“

Ціна передплати: на рік 6 зр., на шість року 3 зр., на чверть року 1 зр. 50 кр. Один номер стоїть 30 кр. а. н. — За оголошення (инсерати) платять ся по 5 кр. від одної стрічки дрібним друком.

Тоді ж у цьому журналі Мирний надрукував оповідання **«Лихий попутав»**.

Повість **«П'яниця»** (1874) розширила тематику прози: в ній зображується чиновницьке життя. У центрі твору – доля «маленької людини», трагедія здібного юнака, зламаним чиновницьким середовищем.

У 1872 році по дорозі з Гадяча до Полтави почув про знаменитого розбійника Гнидку. Він став прообразом Чіпки у романі “Хіба ревуть воли, як ясла повні?”. Твір виданий у Женеві 1880 року.

Сучасне видання

Це був перший «роман з народного життя», у якому, за визначенням І. Франка, «змальовано майже столітню історію українського села», розкрито тогочасну дійсність у всіх її складностях і суперечностях.

**С. Світославський.
Воли на ниві. 1891 р.**

Тема роману

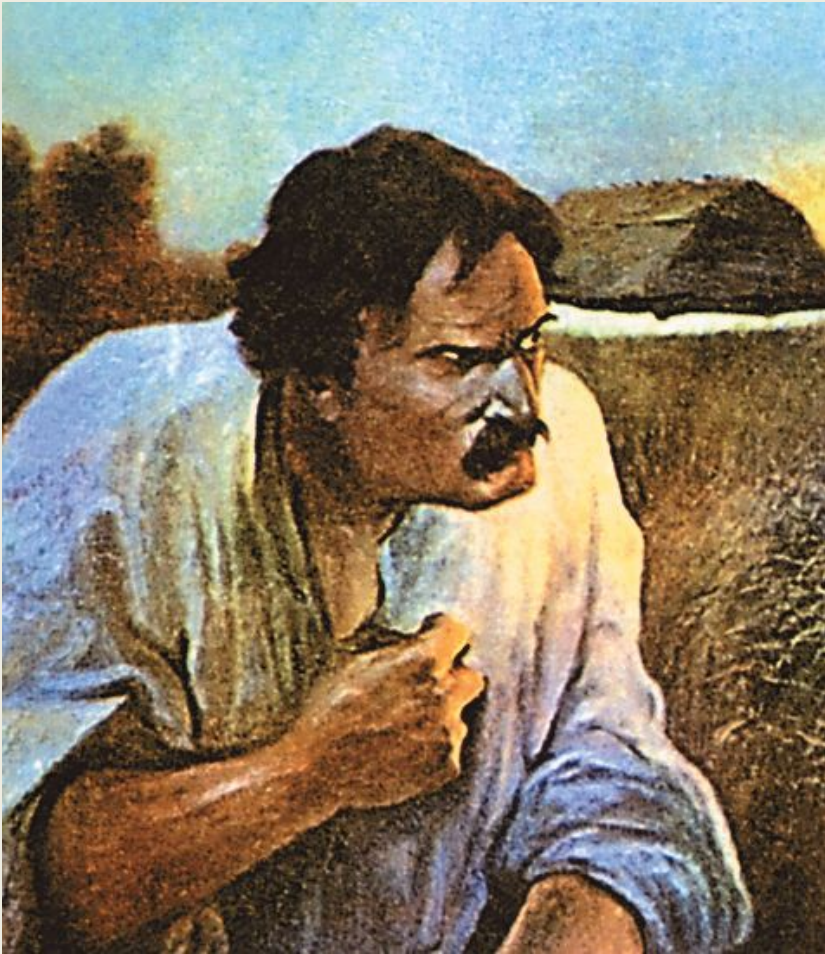
Сучасні літературознавці визначають *тему роману* як зображений на широкому суспільному тлі життєпис злочинця Чіпки від його народження до ув'язнення на каторгу. Цікаво, що в радянських підручниках і посібниках дещо інакше формулювали тему цього твору: «Зображення життя та боротьби українського селянства проти соціального гноблення, зокрема кріпосництва та його залишків, напередодні й під час проведення реформ, що розпочалися 1861 р.».

Композиція і сюжет

Композиція роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» складна: він має чотири частини, тридцять розділів. Основні сюжетні лінії роману:

- рід і життя Чіпки;
- рід і життя Максима Гудзя;
- Грицько і його дружина;
- пани Польські;
- історія села Піски.

В центрі роману – образ Чіпки. Його історія займає три частини твору. Чіпка (Ничипір) Варениченко – найпомітніший, особливо детально виписаний образ революціонера, бунтаря у вітчизняній літературі другої половини ХІХ ст. Панас Мирний та Іван Білик докладно простежили, як потенційно добру, чулу, чесну й совісну людину зятя революційність, мстивість неминуче веде до страхітливого морального краху.

*Я. Пострак. Месник.
Поштова листівка.
Поч. ХХ ст.*

Попри все, Чіпка міг зробити й інший вибір. Життєві умови, які формували його як особистість, не такі вже й однозначні, одновимірні. Якись обставини тягли Варениченка в прірву морального занепаду, а інші оберігали його від «слизької дороги».

Після виходу повісті
«П'яниця» Іван
Франко сказав:
“Увійшов свіжий і
сильний талант в
українську
літературу”.

Іван Франко

Особисте життя

1889 року
одружується з
капітанською
донькою
Олександрою
Шейдеман. Мали
трьох синів.

Помер Панас
Мирний 28 січня 1920
року. Поховано його
в Полтаві.

Віртуальна подорож

Усадьба-музей під Полтавою

